

LIBRIS

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Legende despre Vlad Țepeș / antolog., studiu introductiv, note și
bibliografie de Mihai Alexandru Canciovici. - București : Rosetti
International, 2016
Conține bibliografie
ISBN 978-606-8794-07-5

I. Canciovici, Mihai Alexandru (antolog. ; pref. ; note)

398.2(498)
821.135.1-91-34

Ilustrații: Claudia Frânculescu
Tehnoredactare: Carmen Dumitrescu

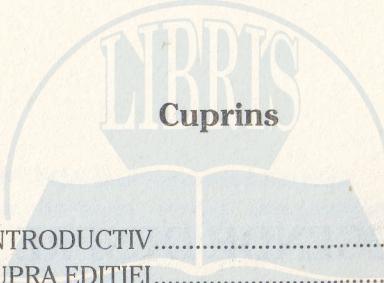
© Grup editorial ROSETTI

București, Str. Ion Brezoianu nr. 9, ap. 6, sector 5
cod poștal: 050022
tel.: +04 021 314 77 81; 0726 178 175; 0724 305 413
fax: 031 814 81 83
e-mail: distributie@editurarosetti.ro
www.editurarosetti.ro

LEGENDE DESPRE VLAD ȚEPEȘ

Antologie de legende populare românești
cu un studiu introductiv, note și bibliografie de
Mihai Alexandru CANCIOVICI

LIRRIS

Cuprins

STUDIU INTRODUCTIV	5
NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI	21
VLAD ȚEPEȘ	27
VLAD ȚEPEȘ	28
VLAD ȚEPEȘ	30
VLAD ȚEPEȘ ȘI BOIERII	32
NEGUȚĂTORUL FLORENTIN	35
JUDECATA LUI ȚEPEȘ	38
DREPTATEA LUI VLAD ȚEPEȘ	42
DREPTATEA LUI VLAD ȚEPEȘ	45
VLAD ȚEPEȘ ȘI CĂLUGĂRUL GREC	48
DREPTATEA LUI VLAD ȚEPEȘ	51
VLAD ȚEPEȘ ȘI FEMEIA MINCINOASĂ	52
VLAD ȚEPEȘ ȘI FEMEIA LENEŞĂ	55
VLAD ȚEPEȘ ȘI LENEŞII	57
CUM A FOST PEDEPSIT ȚIGANUL CARE FURASE TURTA DE UNT	61
UN OSTAŞ DE AL LUI ȚEPEȘ	63
VLAD ȚEPEȘ ȘI SOLII TURCEŞTI	65
LEGENDA CETĂȚII POENARI	67
SCĂPAREA LUI VLAD ȚEPEȘ	70
CÂND A FUGIT ȚEPEȘ PESTE MUNȚI	72
BIBLIOGRAFIE	77

STUDIU INTRODUCTIV

Figurile reprezentative din legendele istorice își au izvorul de inspirație în realitatea concretă, mai veche sau mai apropiată și constituie manifestarea unei atitudini conștiente a colectivității față de evenimente ori personalități istorice.

Poporul operează și o selecție „sentimentală” a momentelor din istorie, reținând cu ușurință pe acelea care sunt semnificative și importante pentru el și dând ușării, cu timpul, pe altele, de mai mică importanță.

Istoria legendară este o anumită lectură pe care o propune creatorul popular, lectură în care faptele, evenimentele, personajele reale sunt trecute prin „filtrul” reprezentării personale și transfigurate poetic, în planul mitului.

Preluând faptul istoric și toate datele pe care le furnizează documentele unei epoci, creatorul popular le prelucrează, potrivit orizontului său de creație. În acest proces se apelează la factorul subiectiv, imaginar, care topește informația, în spiritul mentalității artistului popular. Multe dintre fapte capătă o încărcătură simbolică, se produc, uneori, distorsiuni sau chiar confuzii temporale care contribuie la acea imagine mitică, dominată de afecțiunea și atașamentul pe care le nutresc creatorii față de o figură sau alta.

„Alegându-și” din seria domnitorilor doar pe aceia care, într-o etapă istorică, au coresponsat necesităților și

VLAD TEPEŞ ŞI BOIERII¹

Erau niște timpuri în care pentru oricare crimă, judecat-nejudecat, se da pierzării omul. Bine că suntem departe de niște asemenea timpi. Bine că s-au dus ca să nu se mai întoarcă. Bine că am ajuns să fim, povestea ăluia, cu judecata, iar nu cu lopata.

Niște boieri răzvrătitori, din porunca lui Vlad-Vodă Tepeş, fură puși în țeapă. După câțiva timp, aducându-și aminte vodă de dânsii, pofti să meargă la fața locului ca să se încredeze cu însiși ochii lui cum au fost pedepsiți. Poate c-o fi voit să vază dacă cunoaște pe mulți din ei. Pe lângă vodă mai era și alți boieri din cei rămași credincioși domnului lor. Unul din acești boieri, ori că era și el amestecat în boclocul ce făcuse cei uciși, sau că era rubedenie cu careva din ei, și ca să nu se dea de gol că mila i-a cuprins sufletul, ori că i-s-a muiat inima, se încumese a zice:

– Măria-ta, te-ai coborât din palat. Acolo aerul este curat, aici jos este smredit². Miroslul cel greu să nu-ți supere sănătatea.

– Vrei să zici că pute? întrebă vodă, înforcându-se iute către dânsul și ținuind căutările asupră-i.

– Așa, măria-ta și ai face bine să te depărtezi de un loc care poate să fie vătămător sănătății unui domn carevoiește binele supușilor săi.

¹ Titlul legendei este dat de autorul antologiei de față [n.n.].

² smredit = stricat

Pasămite, vodă pătrunse în ascunsurile inimii aces-tui boier sau ca să astupe gurile celorlalți, strigă:

– Slujitori! O țeapă de trei ori mai lungă decât toate cele ce le vedeați să-mi făurați numai decât, ca să punetă într-însa pe jupânu ăsta, ca să nu mai simtă putoarea de jos ...

Se rugă de iertăciune bietul boier, dete în genunchi... vru să-i sărute mâinile pe amândouă părțile... Totul fu în desert. După un scurt timp se zvârcolea într-o țeapă mai naltă decât toate și gema și se văieța de către sfâșia rărunchii.

Petre Ispireascu,
Opere, vol. II,
București, Editura Minerva, 1971, pag. 293-294

NEGUȚĂTORUL FLORENTIN

Pe când domnea în Tara Românească Vlad Tepeș, trecu prin țară, venind din Transilvania, un mare negustor florentin ce avea cu el și bani foarte mulți.

Cum ajunse la Târgoviște, capitala țării pe atunci, neguțătorul se duse îndată la palatul domnesc și ceru lui Tepeș slujitori, ca să-l păzească pe el și marfa, și banii ce-i avea.

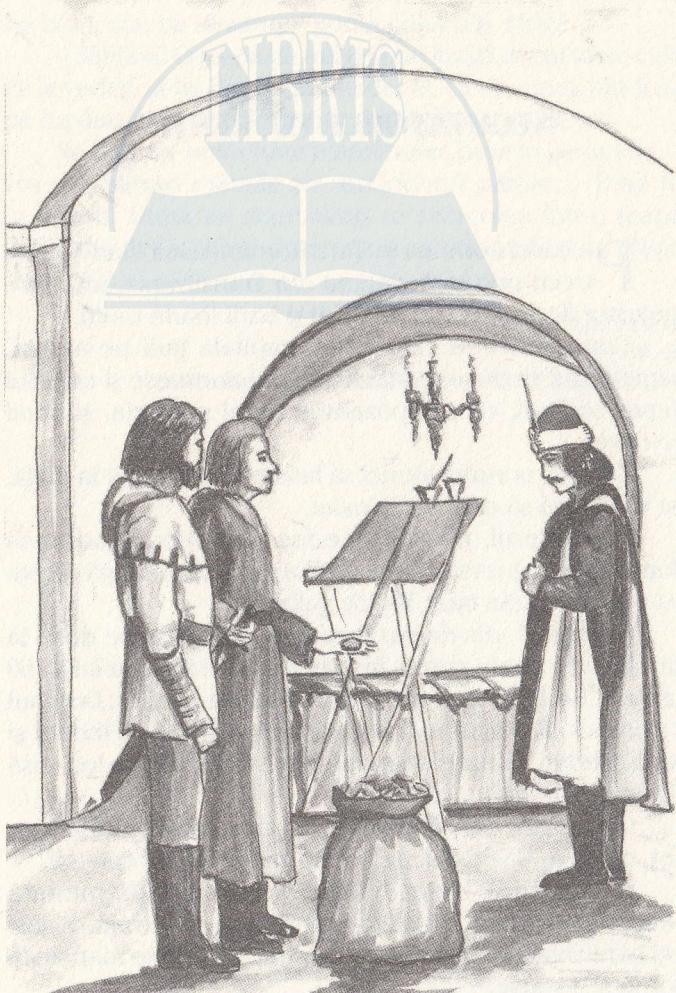
Tepeș îi porunci atunci să lase marfa și banii în piață, iar el să vină să doarmă la palat.

Neguțătorul, neavând ce face, se supuse poruncii domnești, dar peste noapte, cineva trecând pe lângă căruța cu marfă, luă din bani 160 de galbeni.

A doua zi, dis-de-dimineață, neguțătorul se duse la căruță, găsi marfa cum o lăsase, din bani lipseau însă 160 galbeni. Se duse la domn și-i spuse lipsa banilor. Domnul îi porunci să n-aibă nici o grija căci se vor găsi îndată și banii și hoțul. Porunci să pună din visterie banii la loc, însă cu unul mai mult.

Oamenilor din capitală le porunci să caute îndată pe hoț, că de nu-l vor găsi pe hoț, va pierde toată cetatea.

Neguțătorul, mergând din nou la căruță, numără banii, o dată, de două ori și a treia oară și cu mirare găsi toți banii însă cu un galben mai mult. Atunci se înapoie la domn și îi spuse:

– Stăpâne, am aflat toți banii însă cu un galben mai mult.

În acel moment fu adus și hoțul. Atunci Țepeș spuse negustorului:

– Du-te în pace! Dacă nu mi-ai fi mărturisit galbenul cel de prisos, aş fi poruncit să te puie și pe tine, împreună cu acest hoț, în țeapă.

Așa se purta Țepeș cu supușii săi cei credincioși și cei necredincioși.

Mihail Popescu,
Legendele istorice ale românilor, din cronicari,
publicate de..., București, 1937, pag. 16-18